

Gizarte birtuala Interneten

Asurmendi Sainz, Jabier

Informatika-ingeniaria eta Bitarlan-en sortzailea

Maiz entzuten da Internet gizartearen isla dela, eta, hori, gero eta gehiago, egia bihurtzen joan da. Izan ere, nork bere nortasunaren zati birtuala izateko gero eta aukera gehiago eskaintzen du amaraunak. Nork bere argazkiak, gustuko lekuak, pentsaera, emozioak eta iritziak on line argitaratzeko zein publikoki partekatzeko baliabideak anitz dira.

Era berean, gizarte-harremanak egiteko eta beste pertsona batzuekin komunikatzeko aukeretan iraultza ekarri du Internetek, distantzia eta denboraren mugak gainditu dituelako beste erabiltzaile batzuekin harremanetan jartzeko orduan. Mundu osoa hartzen duten lagun-taldeak eta harremanak sortzeko aukera ematen du, interes ekonomikoen, politikoen edo zaletasunen arabera. Webari esker sortzen diren topagune horiek sare sozial izenarekin ezagutzen dira.

CLASSMATES.COM WEB GUNEA Interneteko lehenengo sare sozialtzat jo da. Randy Conrads-ek sortu zuen 1995ean, eta unibertsitateko, institutuko edo ikas-tetxeko ikaskide ohiekin harremana berreskuratzea zuen xede nagusia. Gainerakoak ez ziren berehala sortu. 2001 eta 2002. urtera arte ez ziren agertu lagun-sareak sortzeko lehenengo web guneak, eta ospea 2003an iritsi zitzaizen, Friendster.com, Tribe.net, Xing.com, LinkedIn.com eta MySpace.com agertzearekin bat.

Arrakasta horrek bultzatu zituen Interneteko erakunde handiak ere beren sare sozialak sortzera. Google-k, esa-

terako, Orkut.com sortu zuen 2004an, eta 2005ean Yahoo-k berea sortu zuen; eta, nola ez, Microsoft ere bere baliabidea sortzen ari da, TownSquare izenekoa, oraindik barnean erabiltzeko baino ez badago ere gaituta. Izan ere, negozio ona izan daiteke. Alde batetik, publizitatetik etor daitezkeen etekinak kontuan hartzeko modukoak dira; beste aldetik, hainbat sare sozialek milioika erabiltzaile dituzte, eta haien zaletasunei zein jarduera profesionalari buruzko informazioa biltzen duten datu-base erraldoiak. Informazio hori oso erakargarria izan daiteke aparteko negozioetarako.

Facebook: laurogei milioi kide ditu, xede anitzeko taldeak, eta erabat irekia da.

Nola eratu sare sozial bat

Behin egitura teknikoa eta web aplikazioa prest daudela, talde sortzaileko kideek ezagunei eta lagunei sare sozialean parte hartzeko gonbidapena bidaltzen diete, edota Interneteko zenbait foro zein blogetan publizitatea egiten dute. Kide bakoitzak beste hainbat kide berri ekar ditzakeenez, sarea esponenzialki handitzen da.

Interneteko sare sozialetan, beste sareko partaideekin harremanetan jartzeko aukera dago, nahiz eta elkar ez ezagutu eta milaka kilometrorra egon. Sistema zabala da, eta handitzen doa kide bakoitzaren ekarpenekin; horregatik, partaide berri bakoitza garrantzitsua da.

“gunerik hedatuenetarikoa Facebook da egun; Harvard Unibertsitateko ikaskideak harremanetan jartzeko sortu zen”

Hain zuzen ere, sare sozial batean sartzean, lehenengo urratsa da nork bere profila sortzea, eta nahi dituen datuak osatzea: gustuko dituen jarduerak, harremanetarako datuak eta informazio profesionala, esaterako. Ondoren,

interesak, kezkak, nahiak edo beharrak partekatzeko kideak bilatu beharko ditu. Era berean, sareko beste kide batzuek partaide berria aurkitu ahal izango dute zehazturiko gustu, datu edo xedearen arabera. Hortik aurrera, lagunak, lan egiteko kideak, bazkideak edo beren bihotzeko azukre-koskorra aurki dezakete, helburuaren arabera.

Facebook eta MySpace, arrakastatsuenak

Sare sozialak sortzeko gunerik hedatuenetarikoa Facebook da egun, nahiz eta hasiera batean Harvard Unibertsitateko ikaskideak harremanetan jartzeko sortu zen. Laurogei milioi kide ditu, xede anitzeko taldeak, eta erabat irekia da. Gainera, azkenaldian, oihartzun handi samarra izan du, aplikazio gehigarriak garatzeko eta etekin ekonomikoa ateratzeko erabiltzaileek duten aukera dela eta.

Orain dela gutxi arte elebakarra zen, eta, mota horretako beste web gune askotan bezala, ingelesa zen hizkuntza nagusia. Baina 2008an, partaideen eremua handitzeko asmoz, frantsesezko, gaztelaniazko eta alemanezko bertsioak atera zituzten, eta, dagoeneko, hizkuntza gehiago batu zaizkio: katalana, daniera, italiara, suomiera eta beste hainbat. Eta, oraindik ikusgai ez badago ere, eus-

2001 eta 2002. urtera arte ez ziren agertu lagun-sareak sortzeko lehenengo web guneak, eta ospea 2003an iritsi zitzairen.

WWW.INDUSTRIES.COM

karazko itzulpena nahiko aurreratuta dago. Gainera, behin izena emanda, erabiltzailearen kontuan 'Translations' aplikazioa gehituta, euskaraz erabil daiteke Facebook.

MySpace proiektua, berriz, Tom Anderson-ek sortu zuen, eta gaur egun News Corporation entitateak du jabetza. Hirurehun langile baino gehiago, berrehun milioi erabiltzaile inguru eta

“MySpace proiektuak berrehun milioi erabiltzaile inguru ditu, berrehun eta hogeita hamar mila erabiltzaile berri eguneko”

berrehun eta hogeita hamar mila erabiltzaile berri ditu eguneko; esan daiteke MySpace dela sare sozialak eratzeko web gunerik hedatuena eta erabiltzaile gehien duena. Horretaz gain, Interneteko trafikoa neurtzeko Alexa-ren indizearen arabera, zazpi-garren gunerik bisitatuena da MySpace, eta laugarrena ingelesezko guneen artean. Facebook adina hizkuntzatan ez badago ere, eleaniztuna da. Euskaraz ez dago oraindik; bai, ordea, frantsesez, gaztelaniaz, alemanez edo polonieraz.

Google eta Microsoft

Arestian aipatu den bezala, sare sozialek sortutako arreta dela eta, teknologia berrien erakunde handiek ere ez dute kanpoan gelditu nahi izan. Horrela, Google-k, bere langile baten proiektu pertsonala bultzatu zuen 2004an: Orkut du izena, bere sortzailearen izenetik hartutakoa, Orkut Büyükkökten. Orain dela gutxi arte, soilik gonbidapen bidez sar zitezkeen zerbitzura, baina egun irekia da; Google kontu bat izatea da gunea erabil-

SARE SOZIAL HEDATUENEN ZERRENDA					
Izena	URLa	Gutxi gorabeherako erabiltzaile-kopurua	Xede nagusia	Harpidetza-mota	Kokapena Alexan
MySpace	http://www.myspace.com	240.000.000	Orokorra	Irekia 14 urtetik gorakoentzat	7
Windows Live Spaces	http://spaces.live.com/	120.000.000	Blog plataforma, iritziak, eta irudiak partekatze	Irekia	4
Habbo	http://www.habbo.com/	100.000.000	Nerabeei zuzendua, lagunak egiteko	Irekia 13 urtetik gorakoentzat	3.575
Facebook	http://www.facebook.com	80.000.000	Orokorra	Erabat irekia 18 urtetik gorakoentzat	5
Hi5	http://www.hi5.com/	70.000.000	Orokorra, baina nerabeei zuzendua	Irekia 13 urtetik gorakoentzat	16
Orkut	http://www.orkut.com	67.000.000	Orokorra	Irekia 18 urtetik gorakoentzat (Google-ren kontu baten bitartez)	13
Friendster	http://www.friendster.com	65.000.000	Orokorra	Irekia 16 urtetik gorakoentzat	38
Flixter	http://www.flixster.com/	63.000.000	Filmen inguruan aritzea	Irekia 13 urtetik gorakoentzat	494
Classmates	http://www.classmates.com	50.000.000	Eskolako, unibertsitateko edo laneko kide ohiak aurkitzea	Irekia	757
Bebo	http://www.bebo.com	40.000.000	Orokorra	Irekia 13 urtetik gorakoentzat	116
Netlog	http://www.netlog.com	36.000.000	Orokorra	Irekia	99
Reunion.com	http://www.reunion.com	32.000.000	Lagunak eta senideak aurkitzea	Irekia	1.505
Tagged.com	http://www.tagged.com	30.000.000	Orokorra	Irekia	161
Xanga	http://www.xanga.com	27.000.000	Blogak, iritziak, irudiak eta bideoak partekatzea	Irekia	247
Imeem	http://www.imeem.com	26.000.000	Bideoak, musika eta argazkiak partekatzea	Irekia	125

tzeko eskakizun bakarra. Beste sare sozialek bezala, taldeak sortu eta eduki daitezke; partaideak aurkitzeko eta haiekin harremanak sortzeko eta irudiak, bideoak, eta mezuak partekatzeko aukera eskaintzen du. Jakina, Google-ren bilatzaile ahaltsuak baliatu ahal da partaideak, barne-zerbitzuak edo komunitateak aurkitzeko. Oraingoz beta bertsioan dago, eta soilik ingelesez.

Microsoft-ek ere sare sozialek sortzeko bere plataforma sortzen jardun omen du azken hilabeteetan. Oraingoz sistema itxia da, soilik Microsoft-eko langileek erabil dezakete, eta, antza denez, zortzi bat mila erabiltzailek probatu dute jada. Proiektuak Facebook-en antzeko eredua erabiliko luke, baina lanbide-harremanetara bereziki zuzenduta bide dago. Izan ere, haren xede nagusia da erakunde bateko langileak hobeto koordinatzea eta talde-lana erraztea, emankorragoa izan dadin. Horretarako, hainbat aukera eskainiko ditu, hala nola lankideren batek dokumentu bat aldatu duen edo agendan hitzordu bat gehitu duen ikustea, edo lan egiteko eta eztabaidatzeko gune birtualak.

Sare profesionalak: LinkedIn eta Xing

Edonola ere, horrelako sare sozial profesionalak badaude dagoeneko. LinkedIn-ek, esaterako, beste sare sozialek duten helburu orokorra alde batera

Orkut, InCircle-ren antzekoa ala iturburu-kodearen kopia?

Affinity Engines-ek Google eta erakunde horretako langile Orkut Büyükkökten salatu zituen 2004ko ekainean, Orkut InCircle-ren iturburu-kodean oinarrituta zegoelakoan. Izan ere, InCircle web aplikazioak dituen akats batzuk Orkut-ek ere baditu.

Dirudenez, Google-n sartu aurretik, enpresa bat sortu zuen Orkut Büyükkökten-ek Tyler Ziemann-ekin batera, enpresei zein erakundeei sare sozialek eratzeko zerbitzuak eskaintzeko asmoz. Enpresa hori Affinity Engines da, hain zuzen ere, eta InCircle da enpresaren proiektu nagusia Google-k Orkut ezagutzera eman zuenean, aplikazioaren iturburu-kodea eramatea leporatu zion bere bazkide ohiari enpresak. Gainera, Affinity Engines-ek ziurtatzen du enpresatik joan aurretik Büyükkökten-ek agindu zuela ez zuela inoiz garatuko Google-rentzat sare sozialek eratzeko softwarerik.

J. ASURMENDI

uzten du, eta arlo profesionalen jartzen ditu indarrak: beste partaideekin lan-harremanak eta negozioak gauzatea hartzen du helburutzat. 2002ko

“hainbat sare sozialek arlo profesionalen jartzen dute indarra, eta negozioak gauzatea dute helburu”

abenduan sortu zen, eta 2003ko maiatzean argitaratu zen. Erabiltzailekopurua ez da Facebook-ena edo MySpace-ena bezain handia, baina, hala ere, ez dira gutxi: hogeita lau milioi, hain zuzen ere. Negozioak egiteaz gain, lan-eskaintzak egin eta hautagaiak bilatzeko aukera ematen du; eta, alderantziz lan bila ari denari ere laguntzen dio.

Sare profesionalen artean, ospe handia lortu du Xing-ek ere. Bost milioi inguru partaide ditu, eta euskaraz ez badago ere, eleaniztuna da. Partaideen arteko elkarlana eta negozioak sortzen laguntzea du helburu. Proiektua 2003ko ekainean sortu zen Alemanian, hasiera batean OpenBC izenarekin, baina geroago izena aldatzea erabaki eta Xing aukeratu zuten, nazioarteko marketin-irizpideak direla eta; izan ere, Xing-ek posible da esan nahi du txinez, eta ingelesez *crossing* irakur daiteke. Xing-ek ere lan-poltsa bat eskaintzen du, Marketplace; han, hautagaiak, lanak eta hainbat proiektu aurki daitezke. □

TownSquare, Microsoft-en sare sozialek sortzeko tresna. Oraingoz sistema itxia da, soilik langileentzat.

MICROSOFT